

styrelsen@mikaelskolan.se

2024-02-15

1 (19)

Dnr- SI 2023:9168

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Mikaelskolan i Sollentuna kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Mikaelsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen samt av skollagens bestämmelser om huvudmannens styrning och stöd.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden samt huvudmannens styrning och stöd inom det femte området. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Mikaelsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn på ett tydligt sätt inkluderar undervisningens genomförande i sin uppföljning och analys i syfte att kunna fatta väl avvägda beslut om utvecklingsåtgärder.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare tar fram och implementerar metoder för att göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen i syfte att utveckla undervisningens kvalitet.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp lärares omdömen och betygssättning, och i förekommande fall analyserar orsakerna till eventuella skillnader och avvikelser samt för samtal med lärare som landar i tydliga förklaringar.

Huvudmannens styrning och stöd

Huvudmannen stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **2025-06-07** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2023:9168) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Mikaelsskolan leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn organiserar det pedagogiska arbetet med fokus på kunskapsuppdraget och ger lärare och övrig personal möjlighet att samverka. I dokumentation från huvudmannen och i intervju med rektorn framgår att rektorn skapar förutsättningar för samverkan i arbetslagsmöten, elevhälsomöten, mitterminskonferenser, betygskonferenser samt arbetsplatsträffar. Vidare sker kollegialt lärande i form av läslýftet, specialpedagogik för lärande samt i kompetensutvecklande möten där kollegiet för samtal utifrån pedagogisk litteratur som valts av rektorn och arbetslagsledarna. Det framgår vidare att rektorn följer upp om lärandet i kollegiet gett avtryck i undervisningen i slutet av läsåret då kvalitetsarbetet utvärderas. Ämneskonferenser planeras in av rektorn två gånger per termin och rektorn uppger i intervjun att innehållet planeras av lärarna själva. I lärarintervjuer framkommer dock att ämneskonferenserna inte alltid genomförs som planerat. Det framkommer också att inte alla ämneslärare samverkar kring planeringen av undervisningen.

Av granskningen framgår vidare att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och att det finns en planerad introduktion för obehöriga eller nyanställda lärare. I intervju med rektorn och lärare framgår att information som behandlar skolans förhållningssätt och rutiner är tillgänglig för alla samt att nyexaminerade och obehöriga lärare får en mentor. Ny personal uppges i intervjuerna tas om hand av elevhälsan vilka berättar om arbets- och förhållningssätt samt om anpassningar och stöd till elever. I intervjuer med lärare och rektorn framkommer att obehöriga lärare

får stöd av behöriga lärare i arbetet med omdömen och betygssättning, och i det fall en obehörig lärare stöter på svårigheter med sin undervisning får läraren stöd av en representant från elevhälsan.

Rektorn ger begränsad ledning och styrning i jämställdhetsarbetet på skolan

Granskningen visar att lärare i skolan arbetar med frågor som rör jämställdhet då behov uppstår men att rektorn inte leder ett strategiskt jämställdhetsarbete. Av huvudmannens inlämnade dokumentation framkommer att elevernas meritvärden och måloppfyllelse följs upp uppdelat efter kön och rektorn uppger i intervju att flickor legat högre tidigare men nu har pojkarna gått om flickorna. I rektorsintervjun framkommer vidare att det förekommer samtal om jämställdhetsfrågor i kollegiet och att enstaka konkreta insatser på individbasis har gjorts snarare än att analysera de skillnader som identifierats utifrån könstillhörighet. Rektorn uppger att det finns en medvetenhet om vikten av jämställdhetsarbete i skolan och att skolan arbetar med jämställdhet på olika sätt men att mer skulle kunna göras. I intervju med elevhälsa och lärare framkommer att skolan har noterat att elever i en viss årskurs upplever att flickor och pojkar inte behandlas lika. Som åtgärd har skolan satt in insatser i form av samtal och intervjuer för att följa upp och analysera elevernas upplevelse. Lärare och elever uppger vid intervjuer att frågor om jämställdhet endast lyfts sporadiskt i undervisningen. De flesta elever uppger i intervju att flickor och pojkar behandlas lika men att pojkar ibland uttrycker en "grabbig" kultur och hörs mer i klassrummen. I lärarintervjuerna bekräftas bilden av att skolan endast gör insatser vid behov och att det finns en "grabbig" kultur på skolan.

Rektorn följer upp och analyserar delar av skolans resultat, men uppföljning av undervisningens genomförande är begränsad

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar flera olika resultat men skapar sig inte en tillräckligt bred bild av undervisningens genomförande och hur värdegrundsarbetet integreras i verksamheten. Av huvudmannens inlämnade dokumentation och intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärarna framgår att kunskapsresultat följs upp via exempelvis betygsstatistik, meritvärden, uppnåendegrad utifrån år, ämne och kön, resultat på nationella proven, resultat från bedömningsstöd och diagnostisk screening av läsförmågan. Det framkommer vidare att skolan följer upp resultat från skolans egen enkät om trivsel och trygghet, kommunens Våga-Visa-enkät, Skolinspektionens skolenkät samt kränkingsanmälningar och frågor som eventuellt lyfts av elevrådet. Det framgår vidare av huvudmannens inlämnade dokumentation och i intervjuer med rektorn och lärare att rektorn även får en nulägesbild av skolans resultat genom sex kvalitetsrapporter som huvudmannen tillhandahåller. Det framkommer också

att rektorn informeras om undervisningens genomförande i det pedagogiska forum där arbetslagledarna ingår samt i de fall elevhälsan har gjort lektionsbesök i syfte att göra elevobservationer eller ge enskilda lärare handledning. Uppföljning av undervisningen omfattas av rektorns medarbetarsamtal med lärarna och rektorn har även tillgång till lärarnas grovplaneringar inför läsåret. Av lärar- och elevintervjuer framgår att fokus ligger på att arbeta med värdegrundsfrågorna i lågstadiet men att arbetet avtar desto äldre eleverna blir. Det framgår i rektorsintervjun att rektorns uppföljning av hur värdegrundsarbetet tar sig uttryck i undervisningen sker via enkätresultat som rör trygghet och trivsel.

Av granskningen framgår vidare att rektorn analyserar och genomför utvecklingsinsatser utifrån vad som framkommit i huvudmannens kvalitetsrapporter. I huvudmannens inlämnade dokumentation och i intervju med rektorn framkommer att lärares analyser sker stadiervis och att lärare och annan personal tar del av alla resultat och föreslår åtgärder i arbetslagens handlingsplaner. Det framgår i huvudmannens dokument samt i rektorsintervjun att rektorn har fattat beslut om ett utvecklingsområde för att öka elevernas delaktighet i undervisningen och ansvarskänsla för skolan i syfte att möta elevernas känsla av stress och brist på elevinflytande. Det framkommer i rektors- och lärarintervjuer att lärarna anser att de behöver bli bättre på att förtydliga för eleverna tillfällen då eleverna har inflytande över undervisningen. Rektorn nämner vidare att mängden läxor och prov visat sig leda till stress hos eleverna, varför en fördjupande enkät genomförts bland eleverna för att undersöka mängden arbete och elevernas upplevelse av stress. Vidare har ett hälsofrämjande program som syftar till att förbättra den psykiska hälsan bland ungdomar genomförts på högstadiet. Andra åtgärder som satts in är exempelvis dubbelt lärarskap i ämnet matematik på högstadiet för att öka elevernas måluppfyllelse i ämnet samt kompetensutveckling av personalen i hantering av elever med trauman, elever med autism, samt i lågaffektivt bemötande för att möta elever med behov av stöd.

Vidare framgår av granskningen att rektorn fördelar resurser utifrån ovan nämnda resultat och analyser för att möta behoven på skolan. Några exempel är att skolan i år har en resurspedagog i alla klasser från årskurs 1-6, högstadielklasserna har två mentorer och att det finns stöd av en lärstudio där elever kan arbeta utanför klassrumssammanhanget.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn på ett tydligt sätt inkluderar undervisningens genomförande i sin uppföljning och analys i syfte att kunna fatta väl avvägda beslut om utvecklingsåtgärder.

Granskningen visar att även om rektorn följer upp resultat, beslutar om utvecklingsåtgärder och fördelar resurser behöver analysen av undervisningens genomförande fördjupas för att rektorn ska få en tillräckligt bred bild för att utveckla undervisningen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn i sitt uppföljnings- och analysarbete fokuserar på undervisningens genomförande på ett systematiskt sätt. Uppföljnings- och analysarbetet kan exempelvis ta sin utgångspunkt genom att rektorn analyserar elevernas kunskapsresultat och genomför planerade lektionsobservationer hos samtliga undervisande lärare och inkluderar efterföljande samtal. Genom planerade lektionsobservationer och samtal får rektorn en bredare nulägesbild av hur undervisningen fungerar och kan också försäkra sig om att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Samtidigt kan rektorn uppmärksamma framgångsfaktorer såväl som utvecklingsområden i undervisningen på skolan. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att rektorn använder resultaten från lektionsobservationerna som underlag för ett kollegialt lärande i diskussioner med lärare och elevhälsan i syfte att utveckla undervisningen. Genom att skapa förutsättningar för lärare att dela med sig av sin kunskap till kollegor etableras en lärandekultur på skolan som behövs för ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Undervisningen är mestadels varierad och strukturerad

Granskningen visar att eleverna till övervägande del ges en varierad undervisning med lärarstöd och en undervisning som lyckas bibehålla de flesta elevers engagemang. Det

framkommer i Skolinspektionens lektionsobservationer samt i intervjuer med elever och lärare att undervisningen innehåller gemensamma genomgångar varvat med grupp-, par- och enskilt arbete samt att eleverna har tillgång till både läromedel och digitala verktyg i sitt lärande. Lärare som undervisar på lågstadiet varierar sina lektioner i högre grad än lärare som undervisar på mellan- och högstadiet. Genomgående för de flesta observerade lektioner är att eleverna ges lärarstöd för att förstå uppgiften och komma igång med arbetet. De flesta lärare ger tydliga beskrivningar och förklaringar till undervisningens innehåll, för en dialog med eleverna och uppmuntrar eleverna i arbetet. Det framkommer dock i observationerna att några elever inte kommer igång med arbetet, eller kommer igång först när läraren tar kontakt och förklarar. Vid lektionsobservationerna uppmärksammas också elever som avbryter arbetet när läraren lämnar eleven, vilket innebär att lärarstödet inte alltid ger avsedd effekt.

Av granskningen framgår vidare att lärarna överlag strukturerar sin undervisning på ett sätt som innebär att de olika aktiviteterna tydliggörs för eleverna, och lektionerna innehåller en tydlig start och en avslutning. Av lärarintervjuer och i lektionsobservationer framgår att de flesta lärare använder en lektionsstruktur som inkluderar samling på led utanför klassrummet, insamling av mobiltelefoner och gemensam start där innehåll och arbetssätt tydliggörs för eleverna. Hur lärarna väljer att genomföra strukturen som helhet varierar och flera olika sätt observerades, såsom tydlig information på tavlan, bildstöd samt muntliga och skriftliga instruktioner. I lektionsobservationer noteras lärare vidare fånga elevernas intresse bland annat genom att använda drama och högläsning i den inledande delen av lektionen. Lärarnas avslut på lektionerna följer inte lika tydligt en gemensam struktur, och i lärarintervjuer framgår att lärarna gör på olika sätt utifrån elevgrupp och ämne. Av lektionsobservationer och i lärarintervjuer framgår att lärarna samlar alla elever och avslutar genom att exempelvis tala om kommande lektionsinnehåll, eventuella läxor eller kort meddela att eleverna får gå ut på rast. Det framgår i intervjuer med lärare och rektor att syftet överensstämmer med målen i läroplanen avseende kunskaper. Av elevintervjuer framgår dock att syftet med undervisningen inte alltid är tydligt för eleverna och att det varierar ifall läraren förklarar syftet med undervisningen eller inte.

Lärarna motiverar eleverna och anpassar undervisningen utifrån elevernas behov och förutsättningar

Granskningen visar att undervisningen har inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Av såväl lärarintervjuer som Skolinspektionens lektionsobservationer framgår att lärarna uppmuntrar och motiverar eleverna att arbeta aktivt, lösa

uppgifter och utmana sig själva. Under de observerade lektionerna förekommer flera inslag av verbal uppmuntran till eleverna i undervisningen. Elever uppger i intervju att lärarna motiverar eleverna genom att ofta berömma hela klassen och att eleverna mår bra av det. Lärarna uppger i intervju att de arbetar medvetet med att ge positiv återkoppling till eleverna, skapa engagemang och bra stämning, bland annat genom att använda spel och lekar. Det framgår vidare att lärarnas förväntningar på eleverna omfattar att alla elever ska nå målen. I intervjun med äldre elever framkommer dock att eleverna inte upplever att alla lärare har samma höga förväntningar på alla elever.

Av granskningen framkommer vidare att undervisningen i viss mån är anpassad efter elevers olika behov, men ett antal elever har svårt att komma igång med arbete på lektionerna och bibehålla sitt engagemang för uppgifterna. I intervjuer med lärare och elevhälsa framkommer att lärarna använder sig av resurspedagoger och medvetna placeringar i klassrummen men att lärarna upplever att det är svårt att hinna med alla elevers behov. I elevintervjuer framkommer dock att elever som behöver stöd får hjälp när de ber om hjälp. Det framkommer vidare i intervjuer med elevhälsan och lärare att elever kan få stöd från specialpedagog, logoped, undervisning i mindre grupp och hjälp med läxarbetet. I lektionsobservationer och intervjuer med elever framkommer vidare att de elever som kommit längre i sin kunskapsutveckling får fler uppgifter av lärarna i form av ytterligare uppgifter och i vissa fall uppgifter med högre krav.

Eleverna ges viss möjlighet till reflektion och inflytande över undervisningen

Granskningen visar att undervisningen innehåller tillfällen till reflektion över både undervisningens innehåll och det egna lärandet. På lektioner som Skolinspektionen observerade finns det inslag som uppmuntrar eleverna till att reflektera genom att lärarna ställer öppna frågor som innebär att eleverna behöver resonera, utveckla och motivera sina svar. I lärarintervjuer framkommer att studieteknik lyfts på vissa lektioner vilket bekräftas av eleverna. Det framgår också att läromedlen i en del fall innehåller reflekterande frågor. Dock framkommer i elevintervjuer att eleverna på högstadiet upplever att de inte får tillräcklig respons på sitt arbete, vare sig muntligt eller skriftligt, och att detta är en förbättring som eleverna önskar.

Vidare framkommer av granskningen att eleverna till viss del involveras i planering och utvärdering av undervisningen, men att det inte sker med regelbundenhet. Av intervjuer med både elever, elevhälsa och lärare framkommer att utvärdering av undervisningen sker av vissa lärare men att det inte är ett gemensamt arbetssätt. I lärarintervju framkommer att några lärare utvärderar sina lektioner men flera lärare uppger att utvärdering endast sker i spontana samtal kring om eleverna tyckte att lektionen var rolig eller inte. De exempel som lärare lyfter gäller snarare förändring av

arbetssätt och arbetsformer, än utvärdering av lektionernas innehåll. Elever uppger i intervju att de kan få bestämma lektionsinnehåll vid speciella tillfällen men att de inte regelbundet får delta i planering av lektionernas innehåll eller undervisningen. Vidare framgår av intervjuer med rektorn, lärare och elever att eleverna inte är med och planerar undervisningen, det görs av lärarna och skollädaingen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn tillsammans med lärare tar fram och implementerar metoder för att göra eleverna delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen i syfte att utveckla undervisningens kvalitet.

Skolinspektionens granskning visar att lärare till viss del gör eleverna delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningens innehåll, arbetsformer och arbetssätt, men att det varierar mellan lärare och ämnen samt att det inte sker med en regelbundenhet. Att öka elevinflytandet är ett av skolans utvecklingsområden men det framgår inte hur detta är tänkt att ske och vilka insatser som planeras för att öka elevernas delaktighet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärare under rektorns ledning arbetar aktivt för att öka elevernas delaktighet i både planering och utvärdering av undervisningen. När lärare utvärderar undervisningen är det väsentligt att de inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförts avseende innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Att ge eleverna möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet är av vikt för att läraren ska få ett underlag i syfte att utveckla undervisningen. Utvärderingar av undervisningen behöver göras systematiskt och kontinuerligt och inte endast i slutet av terminen eller läsåret när eleverna inte kan dra nytta av eventuella förändringar. Utvärderingar kan handla om att elever lämnar synpunkter på hur innehållet kan anpassas, vilka arbetsformer som lämpar sig bäst för att utveckla kunskaper och hur eleverna ska redovisa sina kunskaper. Dessa aspekter är viktiga att låta eleverna resonera kring i syfte att successivt ta eget ansvar för sitt lärande. Skolinspektionens erfarenheter är att de lärare som kontinuerligt låter eleverna utvärdera hur arbetet fortlöper inte bara ökar elevernas känsla av inflytande utan också deras engagemang i undervisningen. Elevernas delaktighet kan skilja sig åt beroende på ålder och mognad, men även detta är en förmåga som kan tränas upp, och ett långsiktigt arbete från skolans sida kan i längden leda till ökad studiemotivation hos eleverna och ett ökat förtroende för demokratiska arbetssätt.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Skolan har ett samlat arbete kring studiero

Granskningen visar att lärarna har samsyn kring arbetet med att skapa studiero och att arbetet bygger på tydliga strukturer. I intervjuer med lärare framkommer att grunden till studiero ligger i tydliga rutiner och förutsägbarhet för eleverna. I rektors- och lärarintervjuer framkommer att skolan tillsatt resurspedagoger i varje klass för årskurs 1-6 samt att högstadielklasserna har bemannats med dubbla mentorer vilket bidrar till bättre studiero. Det framgår vidare att gemensamma överenskommelser kring hantering av störande beteende har beslutats om i form av en konsekvenstrappa och att rektorn följer elevernas uppfattning om studieron med hjälp av årliga enkäter. Det framkommer vidare av intervjuer med elevhälsa och rektor att de lärare som har problem med att hålla strukturen i klassrummet får stöd och handledning i sitt ledarskap av en representant i elevhälsan. I intervjuer med lärare och rektor framkommer att skolan har arbetat fram vägledning till eleverna i form av två olika metoder som kallas "Handen" och "Alla har rätt". Dessa sitter uppsatta i alla klassrum för att förtydliga elevernas rättigheter kring både trygghet och studiero. Metoderna ska enligt rektors instruktion behandlas genom dialog på klassråd och mentorstid och i rektorsintervjun framkommer att lärarna uppmanas påminna eleverna om dessa vägledningar dagligen. I elevintervjuer framkommer dock att metoderna inte används i den omfattning som är avsett. Studieron beskrivs vidare generellt vara god på skolan även om yngre elever upplever mer lugn och studiero än vad äldre elever gör. I intervju med de äldre eleverna beskrivs att studieron varierar beroende på vilken lärare som håller i undervisningen. Skolinspektionen vill i detta sammanhang lyfta vikten av att rektorn säkerställer att all personal använder avsedda metoder som avsetts för att försäkra sig om fortsatt god studiero.

Skolan har ett fungerande arbete för att skapa trygghet på skolan

Granskningen visar att arbetet med trygghet på skolan sker främjande, förebyggande och systematiskt utifrån analyser av kartläggningar av elevers upplevda trygghet. I intervju med lärare och elevhälsa samt av huvudmannen inlämnad dokumentation framkommer att skolan systematiskt kartlägger elevers upplevda trygghet genom enkäter, trygghetsvandringar och uppföljning av kränkingsanmälningar. Resultaten sammanställs av rektorn som lyfter fram frågor till respektive arbetslag utifrån vad som framkommit. Arbetslagen får i sin tur reflektera över frågorna och komma med förslag på lämpliga åtgärder. Av huvudmannens dokument och i intervju med rektorn framkommer vidare att resultaten visar att flera av skolans elever upplever att de förekommer mobbning på skolan och exempel på åtgärder som gjorts utifrån kartläggningen är metoder för samtal om frågor som berör likabehandling och trygghet och värdegrundsfrågor, ökad bemanning på raster exempelvis vid fotbollsplanen, och förändringar i schemaläggning för att undvika konflikter. Det framkommer i lärar- och elevintervjuer att lärarna är synliga och eleverna känner att de reagerar när något händer.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Rektorn skapar förutsättningar för lärare att samverka kring likvärdighet i bedömning och betygssättning

Granskningen visar att rektorn ger lärarna förutsättningar för samverkan i form av tid, men att det varierar mellan stadierna hur lärarna arbetar tillsammans för att kvalitets-säkra sina bedömningar, omdömen och sin betygssättning. Av intervjuer med lärare och rektorn framkommer att det finns bestämda tider för sambedömning i form av betyg- och bedömningskonferenser och mitterminskonferenser, samt avsatt tid för sambedömning av nationella prov då även representanter från elevhälsan deltar. Lärarna använder sig utöver detta även av Skolverkets bedömningsstöd. Det framkommer vidare att samverkan i arbetslaget på lågstadiet fungerar väl, men att samverkan avtar i takt med att eleverna blir äldre. Vissa lärare hänvisar istället till egna nätverk utanför

skolan, exempelvis via vidareutbildning för lärare (VAL). I rektorsintervjun framgår att skolan nyligen har initierat ett nätverk med andra skolor där det är tänkt att lärarna ska sambedöma. Det framkommer i lärar- och rektorsintervju att obehöriga lärare får stöd av behöriga lärare i bedömningsarbetet.

Rektorns analys av eventuella skillnader i omdömen och betygsättningen sker inte systematiskt

Granskningen visar att rektorn i vissa fall analyserar avvikelser i lärares omdömen och betygsättning men att detta arbete inte sker systematiskt. Av rektorsintervjun framgår att rektorn jämför resultat mellan betygen och resultaten på de nationella proven, följer upp enskilda elever som inte når godkänt betyg i något eller flera ämnen och diskuterar betygen generellt med lärarna under betygskonferenser. Det framkommer vidare i dokumentation från huvudmannen och i intervju med rektorn att det finns skillnader mellan lärares betygssättning i specifika ämnen. Ett resultat som framkommit är exempelvis att resultaten i matematik och naturorienterande ämnen ligger lägre betygsmässigt jämfört med resultaten i svenska och samhällsorienterande ämnen. Det framkommer vidare att rektorn inte har följt upp och analyserat vad skillnaderna beror på för att finna tydliga förklaringar. Av huvudmannens inlämnade dokument framkommer att det i vissa fall finns avvikelser på upp till 46 procent mellan elevers resultat för nationella proven i årskurs 9 (2022-2023) jämfört med elevers slutbetyg för årskurs 9. I intervjun med rektorn framgår att avvikelserna inte analyseras djupare av rektorn, och i intervjun framkommer heller inget tydligt svar på vad avvikelserna beror på.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Att rektorn systematiskt följer upp lärares omdömen och betygssättning, och i förekommande fall analyserar orsakerna till eventuella skillnader och avvikelser samt för samtal med lärare som landar i tydliga förklaringar.

Granskningen visar att även om rektorn i vissa fall analyserar skillnader i lärares bedömning, omdömen och betygsättning så bedrivs arbetet inte på ett systematiskt sätt för att säkerställa elevernas rätt till en likvärdig och rättssäker bedömning.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete etablerar system och arbetsformer för att följa upp och analysera eventuella avvikelser och skillnader i kunskapsresultaten, som kan bero på att lärare inte tolkar kunskapsmål och tillämpar betygskriterier på ett likvärdigt sätt. I detta ingår även att analysera avvikelser mellan de nationella provens resultat och termins- och

slutbetyg. Om avvikelser identifieras bör rektorn föra samtal med lärare för att analysera orsakerna och landa i tydliga slutsatser. Vidare kan arbetet exempelvis ske genom att rektorn, eller någon från skolledningen, regelbundet deltar i lärares bedömningsdiskussioner för att få en bild av hur lärarna kalibrerar sina bedömningar samt avgöra vilka eventuella kompetensutvecklingsinsatser som kan behövas. Rektorn kan också inför medarbetarsamtal, ta stickprov ur lärarnas omdömen och betygsättning och be läraren motivera sin bedömning. Rektorn har en viktig roll att spela för att säkerställa att eleverna bedöms på likvärdiga grunder och att betygen sätts i enlighet med gällande styrdokument, varför rektorns uppföljning av detta är av yttersta vikt.

Huvudmannens styrning och stöd

Författningsstöd

2 kap. 2, 8 a, 13, 18 och 34–35 §§, 4 kap. 7–8 §§ skollagen

3 kap. 1 och 4 §§, 5 kap. 1 § kommunallagen

Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen styr och stödjer i hög utsträckning skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning.

Huvudmannen är en självständig aktör och tydlig ansvarsfördelning finns

Granskningen visar att huvudmannen gör självständiga bedömningar av verksamhetens kvalitet och agerar som en oberoende aktör. Av granskningen framgår att huvudmannen följer upp skolans kunskaps- och trygghetsresultat genom betygssammanställningar och enkätresultat och analyserar dessa i form av sex kvalitetsrapporter över läsåret. I kvalitetsrapporterna granskar och utvärderar huvudmannen fortlöpande verksamhetens resultat och behov och sätter upp mål för verksamheten. Rektorn deltar på styrelsemöten och har där en fördjupad dialog med huvudmannen. I intervjun med huvudmannen framkommer vidare att huvudmannen jämför skolans resultat med andra skolor i kommunen för att få referenspunkter till resultaten.

Vidare visar granskningen att roller och ansvarsfördelning mellan skolenheten och huvudmannen fungerar och att styrkedjan är känd av personalen. Av intervju med rektorn och huvudmannen framgår att det finns en ansvarsfördelning och en medvetenhet kring vad som åligger huvudmannen och vad som är rektorns ansvar. Ansvarsfördelningen är förankrad både i skolans och i huvudmannens organisation. I intervju med representanter för huvudmannen framkommer att de olika kompetenserna hos huvudmannen och skolledningen kompletterar varandra. Det

framgår att huvudmannen också är väl insatt i de frågor som rör rektorns vardag, då representanter också är närvarande i den dagliga verksamheten.

Huvudmannen hanterar klagomål och kränkingsanmälningar

Granskningen visar att huvudmannen har tydliga rutiner för att hantera klagomål och kränkingsanmälningar. I intervjuer med huvudmannens representanter framkommer att information om var vårdnadshavare och elever kan vända sig med ett klagomål finns på skolans hemsida. Av intervjuer med rektorn och huvudmannen framkommer att huvudmannen tar del av inkomna klagomål och utreder dessa oberoende av rektorn. Det framkommer vidare i intervjuerna att rektorn tar emot och hanterar kränkingsärenden, och rapporterar dessa till huvudmannen.

Huvudmannen ger behovsanpassat stöd till rektorn

Granskningen visar att huvudmannens stöd till rektorn är behovsanpassat och att huvudmannen tar ansvar för en god måluppfyllelse och likvärdighet. I intervjuer med både huvudmannen och rektorn framgår att huvudmannen utöver att se till att rektorn får förutsättningar att ta ansvar för skolverksamheten ger stöd till rektorn i form av avstämningsmöten och stöd vid känsliga samtal och svåra beslut. I rektorsintervjun framkommer att rektorn anser att huvudmannens stöd är tillräckligt. Rektorn uppmuntras vidare till kompetensutveckling och har t.ex. under det senaste året köpt in flera datorprogram för att kunna utveckla sin uppföljning och analys. Det framgår vidare i intervjun med huvudmannen att dialog med rektorn sker utifrån behov. I detta sammanhang vill Skolinspektionen lyfta vikten av att det inte enbart ska ske på rektorns initiativ där huvudmannen passivt inväntar att rektorn efterfrågar stödet, utan att huvudmannen själv tar initiativ till dialogsamtal. Detta för att säkerställa att huvudmannen på regelbunden basis ger rektorn råd och stöd och fungerar som "bollplank" i olika frågor.

Huvudmannen arbetar med långsiktighet avseende förutsättningar för god undervisning

Granskningen visar vidare att huvudmannen arbetar långsiktigt och systematiskt med att ge rätt förutsättningar för verksamheten. I intervjuer med både rektorn och huvudmannen framkommer att huvudmannen ansvarar för det materiella och ekonomiska stödet till skolan. Åtgärder som huvudmannen infört är möjlighet till dubbla lärare i ett enskilt ämne och anpassningar i form av mindre elevgrupper. Huvudmannen verkar vidare för att personalen ska ha rätt kompetens för uppdraget. Lärare utan behörighet uppmuntras att vidareutbilda sig och erbjuds av huvudmannen stöd att genomföra detta exempelvis i form av nedsatt tjänst och schemaläggning.

Huvudmannen ger också möjlighet till kompetensutveckling, där lärarna tagit del av, bland annat, kompetensutveckling i form av specialpedagogik för lärande och läslýftet vilka erbjuds av Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) och Skolverket.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet är fattat av John Haeberle, utredare.

I den slutgiltiga handläggningen har Anna Cervell, utredare (föredragande) och Maria Hermansson, utredare, medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Nio lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- En intervju med representanter från huvudmannen.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Bedömningsområde 5: I vilken utsträckning styr och stödjer huvudmannen skolenhetens arbete med att ge eleverna en god och likvärdig utbildning i en trygg miljö? I detta område granskas hur huvudmannen arbetar med att vara en självständig aktör i arbetet mot att nå de nationella målen.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 16 och 17 januari, 2024. Besöket genomfördes av Anna Cervell och Maria Hermansson.

Mikaelskolan är en grundskola belägen i Sollentuna kommun. Huvudman för skolan är Föreningen Mikaelskolan. Verksamheten omfattar årskurs 1-9. Vid tiden för granskningen gick 195 elever på skolan.